

Janke Wikholms Krönika

Mars 2017

Nr 99

Ett stenkast från tingsrätten!

”Nu är det bara några dagar kvar tills domen faller om kalkugnsolyckan”. Jag tänker på det när jag parkerar vid polis-huset i Luleå. Men den här gången ska jag inte till Tingsrätten utan till intilliggande Hotell Savoy. Sveriges Byggindustrier arrangerar ett frukostmöte om olyckor i byggindustrin. Medan vi sitter och väntar på att forskare Magnus Stenberg vid Luleå Tekniska Universitet ska börja, drömmer jag mig tillbaka till den första studentbilen jag var med på i just dessa lokaler. Det var då det, tiden går!

Magnus har gjort en undersökning av drygt 3000 arbetsplatsolyckor inom bygg. Från den gedigna rapporten finns mycket att hämta. Jag fastnar för två saker. Nr 1. Risken att drabbas av arbetsplatsolycka ökar med stigande ålder. Detta trots att de äldre har en hög grad av riskmedvetenhet. Nr 2. Unga har en låg grad av säkerhetstänkande.

Magnus menade att man i högre grad än tidigare måste anpassa arbetsmiljöutbildningen efter målgruppen. Men om de unga ska bli mer säkerhetsmedvetna hjälper inte samma utbildning som ”fungerar på äldre”. De äldre måste troligen lära sig mer om hur ”åldern påverkar” kroppen, ergonomin, balansen, synen m.m. Egentligen är ju detta självklart. När man tänker efter. Precis så här ska forskning fungera, slå fast saker, som när man hört resultatet, uppfattas som uppenbart.

En annan slutsats. Jag konstaterar att vårt program ”Gustaf & Pernilla” fungerar fantastiskt bra för unga. Jag har sett effekten när vi visar dokumentären och när Gustaf pratar med elever på gymnasier. Då fipplas det inte med några mobiler! Det tar. Seminariet ”Gustaf & Pernilla” borde vara obligatoriskt för alla gymnasister i åk 3! Det skulle minska andelen olyckor bland unga.

Skicka synpunkter på krönikan till info@jankewikholm.se
Läs flera krönikor på www.jankewikholm.se

När detta skrivs har vi fått ta del av och läst domen efter kalkugnsolyckan den första november 2011. Domen har rönt stor massmedial uppmärksamhet. Det blev ganska ”väntat”, villkorlig dom och företagsbot. Vi är många som tycker att domen skulle bli hårdare. Jag menar definitivt inte att den åtalade platschefen är en elak eller ond människa. Tvärtom. Därför blev det lite konstigt när hans försvarare i rätten framhöll alla hans goda sidor. Enligt min uppfattning handlar det ju inte om detta utan om hans och Nordkalks förhållande till regelverket. Arbetsmiljölagen och föreskrifter kräver att man ska göra riskbedömningar och vidta alla åtgärder som behövs för att minska olyckor. Problemet är att alldeles för många inte gör det dom borde. Samt att samhället slätar över att man bryter mot regler. Ett samhälle som på allvar tycker att arbetsmiljö och säkerhet är en viktig fråga väntar inte med en rättegång så länge som i detta fall! Att denna långa väntan i sin tur påverkar straffet upplevs av många inblandade som ett hån.

Arbetsmiljöbrott handlar inte om ondska utan om underlåtenhet. Genom att samhället hela tiden dömer till låga straff så sänds inga tydliga signaler till chefer runt om i Sverige. För den dömda platschefen är både olyckan och domen en mänsklig katastrof. Men signalvärdet till andra chefer är på tok för dåligt!

Numret 99 i rubriken då. Vad handlar det om? Att detta är krönika Nr 99. Jag började skriva dessa 2007. Jag säger som vi brukar efter våra ”Gustaf-seminarier”. Kanske har vi påverkat någon? Kurser, krönikor, seminarier, utbildningar m.m. kanske inte kan eliminera alla olyckor eller skapa en perfekt psykosocial arbetsmiljö. Men det kan definitivt bidra till det bättre!

*Arbetsmiljöhälsningar!
Janke Wikholm*

JWAB
JANKE WIKHOLM AB